

LÄNSNYTT

2019 var ett bra år för reservatsbildning i Västmanland

Förra året bildade Länsstyrelsen Västmanland sex nya naturreservat och tecknade ett naturvårdsavtal. Det är en ökning jämfört med 2018 då fyra reservat bildades. Två av de nya områdena som fått skydd har dessutom kommit till efter initiativ av markägarna.

Grisnäs i Skinnskattebergs kommun är ett sådant området som nu är naturreservat. Här ville markägarna att deras skog skulle bevaras långt in i framtiden. I samma kommun tecknades även naturvårdsavtalet Holmen efter initiativ av markägaren.

- Det är totalt sett ett bra år för Västmanland. Vi bildade många naturreservat. Men det kanske roligaste är att vi kunnat skydda natur efter att flera markägare hört av sig till oss. Det har aldrig hänt förut, säger Johan Wretenberg, avdelningschef för naturvärden på Länsstyrelsen.

FOTO: KRISTINA HANSON

Kontaktperson: Johan Wretenberg, 010-224 94 19, johan.wretenberg@lansstyrelsen.se

Krisberedskapen sätter vårt ansvarstagande på sin spets

Vi har precis klarat av årets krisberedskapsvecka. I år blev veckan lite annorlunda, eftersom världen och Sverige befinner sig i ett extra ordinärt läge med anledning av covid-19. Vi behöver komma ihåg att läget vi befinner oss i gäller alla individer och verksamheter i samhället. Det är här vårt ansvarstagande sätts på sin spets, när det behövs som mest, hjälps vi åt som bäst.

Budskapet från de årliga krisberedskapsveckorna är att individens egen beredskap är mycket viktig. Många har fått sig en tankeställare kring hemberedskap under Coronakrisen och konstaterat att om man skaffar en hemberedskap innan något händer, så får man bättre förutsättningar för att klara sig i krissituationer.

Länsstyrelsen ansvarar för att bedriva ett aktivt krishanteringsarbete i länet och är därför mycket engagerad i att motverka spridningen av covid-19 genom att samordna arbete, insatser och kommunikation

hos stat, regionen, kommunerna och andra berörda aktörer, men också för att säkerställa att viktiga samhällsfunktioner i länet bibehålls.

Jag är mycket tacksam över att Västmanland genom sina värdefulla erfarenheter från krishanteringen i samband med bränderna sommaren 2018 och 2014 idag är bättre rustat för att hantera kriser. Glädjande är den starka krissamverkan som finns mellan olika aktörer i länet, att alla ställer upp och visar sammanhållning och målmedvetenhet för att motverka smittspridningen och för att skapa trygghet i samhället.

Jag hoppas att situationen vi befinner oss i snart ska vara över. Vi har klarat av svårigheter och kriser förr. Tillsammans kommer vi att klara även denna kris och snart få tillbaka livskraft, glädje och framtidstro.

Det är inspirerande att faunapassagen som invigdes förra året i centrala Västerås

fungerar. Flera hundra fiskar har passerat upp i Svartån under våren.

Arbetet med ett regionalt skogsprogram har pågått en tid och nu går arbetet in i ett nytt steg. Med avstamp i ett dialogmöte den 3 juni etableras regionala fokusgrupper kring särskilda frågor. Vi hoppas att det ytterligare ska förstärka den goda samverkan som skogsprogrammet hittills har bidragit till.

Med önskan om en värld fri från covid-19 i en snar framtid önskar jag alla en trevlig, skön och avkopplande sommar.

FOTO: PIA NORDLANDER

Minoo Akhtarzand
LANDSHÖVDING

Nu vandrar aspen upp i faunapassagen

Under våren behöver de flesta fiskar vandra upp i åar och vattendrag för att leka och hitta föda. Den nya faunapassagen i centrala Västerås invigdes i juni förra året. Den har byggts av Mälarenergi och Västerås stad inom ramen för EU-projektet LIFE IP Rich Waters, som leds av Länsstyrelsen i Västmanland.

Faunapassagen gör det åter igen möjligt för Mälarens fiskar att komma upp i Svartån. Från och med nu kan alla intresserade följa fiskvandringen live på webben, via www.fiskdata.se.

Redan i slutet av april hade cirka 200 fiskpassager registrerats av kameran, bland annat gädda, flodnejonöga och flera stora aspar.

Kontaktperson: Jonas Berglind
010-224 92 27
jonas.berglind@lansstyrelsen.se

Asp är en av de större fiskarna som vandrat upp i Svartån.

”

De som drabbas av våld löper också en väsentligt större risk att behöva ekonomiskt bistånd

Jämställdhetsperspektiv inom försörjningsstödet - stora skillnader hos länets kommuner

Länsstyrelsen har gjort en kartläggning över dels jämställdhetsperspektivet i stort inom ekonomiskt bistånd, dels specifikt hur våld i nära relationer kan upptäckas och hanteras inom det ekonomiska biståndet. Syftet är att få kunskap om nuläget i kommunerna och att lyfta fram exempel som kan bidra till lärande och ett stärkt arbete i fler kommuner.

När det gäller jämställdhetsperspektivet inom ekonomiskt bistånd finns det stora skillnader inom länet. Några kommuner har ett jämställdhetsintegrerat försörjningsstöd sedan flera år och några kommuner har inte kommit dit än. Det märks i att rutiner för utbetalning av bistånd och informationsutskick skiljer sig åt, likväl som vilka insatser socialtjänsten erbjuder. Det handlar också om medvetenhet i bemötande av klienter och vilka förutsättningar

som socialtjänsten ger för att båda parter ska komma till tals, exempelvis genom enskilda möten. Den huvudsakliga skillnaden ligger dock i hur stort utrymme frågan tar i verksamheten.

- Det finns starka samband mellan våldutsatthet och ekonomisk utsatthet. Personer som under lång tid har mottagit ekonomiskt bistånd är en grupp som oftare än andra är utsatta för våld. De som drabbas av våld löper också en väsentligt större risk att behöva ekonomiskt bistånd. Och därför är det så viktigt att dels ha ett jämställdhetsperspektiv, dels ställa frågor om våld vid handläggningen av försörjningsstöd säger Pernilla Börjesson, ansvarig för kartläggningen vid Länsstyrelsen.

Kontaktperson: Pernilla Börjesson
010-224 92 30
pernilla.borjesson@lansstyrelsen.se

Saknade du någon efter sommarlovet förra året?

Varje år saknas elever när skolan startar efter lovet. Risken finns att de kan ha blivit bortgifta mot sin vilja, antingen här eller genom att lurats följa med till sitt hemland och tvingats stanna kvar.

Stängda gränser innebär att ingen i dagsläget kan föras ut, men samtidigt begränsas rörelsefriheten. Det ökar risken för våld i familjen mot barn och unga, inte minst för de som lever i en hederskontext.

- Ingen ska behöva utstå förtryck, kränkningar eller våld. Under sommarlovet riskerar många barn och ungdomar att bli bortgifta. Det kan handla om att de förs ut ur landet och lämnas kvar mot sin vilja. När höstterminen börjar står skolbänkar tomma, säger Therese Clifford, utvecklingsledare på Länsstyrelsen i Västmanland.

Alla kan ta ansvar för barn och unga som far illa. Myndigheter har dock en skyldighet att agera när barn och unga är utsatta för olika former av övergrepp. Det finns en tydlig lagstiftning mot barn- och tvångsaktenskap och den måste vi se till blir tillämpad för alla som är i behov av stöd och skydd.

Kontaktperson: Therese Clifford
010-224 94 30
therese.clifford@lansstyrelsen.se

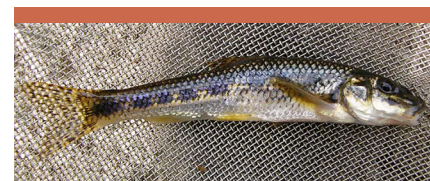

FOTO: MICHAEL MARAS

Unik upptäckt med eDNA: Sandkrypare i Sagån

I Sagån har vattenrådet gjort en ovanlig upptäckt; man har hittat spår av sandkrypare, en karpfisk som kan bli upp till 13 cm lång. Arten har aldrig tidigare påträffats i Sagån och inte heller i övriga Svealand.

Kontaktperson: Viktor Kärvinge
010-224 93 88
viktor.karvinge@lansstyrelsen.se

Naturvårdsbränningar

Vår innebar att säsongen för naturvårdsbränningar är igång. I år kommer inga bränningar att genomföras i Västmanland. Däremot planerar Länsstyrelsen i Gävleborgs län att genomföra en kontrollerad bränning inom EU-projektet Life Taiga i Färnebofjärdens nationalpark. Boende nära länsgränsen kan komma att märka av den om vindarna blåser in norrifrån under bränningsdagen.

Säsongen för naturvårdsbränning är från maj till och med september, men väder och vind gör att antalet dagar som det går att bränna är väldigt begränsade. Det är svårt att bestämma en exakt bränningsdag långt i förväg men ofta går det att se en eller två dagar innan. Då meddelas detta bland annat på respektive länsstyrelses webbplats.

Länsstyrelsen Västmanland och Länsstyrelsen Gävleborg är två av 14 län som samverkar i EU-projektet Life Taiga. Projektet startade 2015 och under projekttiden ska cirka 120 naturvårdsbränningar ha genomförts. Projektet leds av personal från Länsstyrelsen i Västmanland.

Slutseminarium

Sex års erfarenheter av storskalig naturvårdsbränning på nationell nivå börjar nå sitt slut. Den 15–17 september arrangerar projekt Life-Taiga sitt slutseminarium.

Tanken med seminariet är att sprida kunskap om projektets erfarenheter och lärdomar, men också att se hur ett antal andra länder på norra halvklotet resonerar kring och arbetar med naturvårdsbränning. Seminariet kommer att genomföras på Vildmarkshotellet i Kolmården.

Sista anmälningssdag är 12 juni 2020.

Anmälningen gör du till Niclas Bergius, nationell projektledare Life Taiga, via mejl niclas.bergius@lansstyrelsen.se

Vi reserverar oss även för ändringar kopplat till situationen kring corona. lifetaiga.se

Kontaktperson: Niclas Bergius
010-224 92 16
niclas.bergius@lansstyrelsen.se

Över 400 nya hållristningar i Tillberga

Vid Hedensberg i Tillberga, Västerås kommun, har tidigare okända hållristningar nyligen upptäckts. De består av över 400 så kallade skålgropar och en ristning av en djurfigur. Ristningarna är troligtvis från bronsåldern och är mellan 3 500–2 500 år gamla.

-Det är fantastiskt roligt att dessa hållristningar har upptäckts! Över 400 stycken okända på en och samma plats, det är ovanligt. De har genom lyckliga omständigheter bevarats under historiens gång. I trakten här omkring finns många spår från bronsåldern i form av boplatser och andra hållristningar. Bara en kilometer härifrån ligger Dräggesta där det finns cirka 2 000 skålgropar, säger Anna Onsten-Molander, antikvarie på Länsstyrelsen.

Ristning med djurfigur, cirka 15 cm lång. Den är ifylld med vit krita för att synas bättre.

Kontaktperson: Anna Onsten-Molander
010-224 93 29
anna.onsten-molander@lansstyrelsen.se

Skogsbrandsbevakningen med flyg startade i mitten på april

I Västmanland genomför Västerås Flygklubb skogsbrandsbevakningen utifrån två slingor beroende på väder och behov.

Tjänsteman i beredskap (TiB) på Länsstyrelsen Västmanland är den som beslutar om när skogsbrandsbevakning med flyg ska genomföras i länet samt vilken brandbevakningsslinga flyget ska ta.

Kontaktperson: Andreas Hornwall, 010-224 93 69, andreas.hornwall@lansstyrelsen.se

Gemensamma krafftag mot sjögull i Mälaren

Sjögull är en snabbt växande invasiv art som kan täcka stora delar av en sjö eller ett vattendrag. Växten förändrar och utarmar ekosystemet, bland annat genom att konkurrera ut andra arter. Mälaren är drabbad av sjögull i stor utsträckning och därför pågår just nu ett projekt där Mälarens vattenvårdsförbund tillsammans med flera parter bekämpar växten.

- Genom att täcka växterna med ett ljusätt material som fästs i flytramar, gör vi så att sjögullet kvävs och dör inom ett till två år, säger Anna Holmqvist, projektledare på Eskilstuna kommun.

- Sjögull har visat sig vara ett stort problem och att ett sådant här gemensamt projekt nu tar tag i frågan är verkligen bra. Det är

Sjögull är förrädiskt vacker när den blommar, men är förödande för ekosystemet i sjöar och åar.

med gemensamma krafter som vi kan råda bot på problemet, säger Staffan Jansson kommunalråd i Västerås och ordförande i Mälarens vattenvårdsförbund.

Kontaktperson: Ingrid Hägermark
010-224 93 72
ingrid.hagermark@lansstyrelsen.se

Vad gör man när fåglar äter upp grödorna?

Under vår och höst är det vanligt att gäss, tranor och svanar orsakar skador på åkrarna. Det kan orsaka ekonomiska förluster och en hel del arbete för lantbrukaren.

Länsstyrelsen hjälper till med och ger råd för att förebygga skador. Om skadorna orsakats av fredade arter som svan, trana, sädgås, vitkindad gås och blåsgås kan lantbrukaren få ekonomisk ersättning motsvarande inkomstbortfallet för grödan.

Exempel på skrämselutrustning för att skrämma bort fåglar på åkern, en så kallad hulk.

Hjälp med skadeförebyggande åtgärder

- Ring Länsstyrelsen så snart du ser fåglar i fältet
- Vi lånar ut skrämselutrustning i mån av tillgång
- Vi ger råd om förebyggande åtgärder kostnadsfritt
- Det finns bidrag att söka för inköp av egen skrämselutrustning.

Hur gör du för att få ersättning?

- Ring Länsstyrelsen så snart skadan upptäcks
- Fota gärna fåglarna för artbestämning
- En besiktningsman kommer ut och besiktigar grödan (OBS! Måste göras innan tröskning.)

Kontaktperson: Sofia Sollenberg
010-224 95 01
sofia.sollenberg@lansstyrelsen.se

Samordning av tillgång till skyddsutrustning

Landets 21 länsstyrelser har fått i uppdrag att hjälpa Socialstyrelsen med att samordna tillgången till skyddsutrustning och annat sjukvårdsmaterial till följd av spridningen av covid-19.

Länets kommuner och Region Västmanland beställer den skyddsutrustning de behöver genom sina normala kanaler i första hand. Länsstyrelsens roll är att samordna eventuella kvarstående akuta behov.

Länsstyrelsen förmedlar akuta behov av material till Socialstyrelsen, som beslutar om eventuell leverans.

Kontaktperson: Dennis Lindberg
010-224 92 70
dennis.lindberg@lansstyrelsen.se

Ytterligare krisstödsnummer öppnas för att möta ökad oro

010-160 61 10
vardagar kl 8-17

På uppdrag av Länsstyrelsens krissamordning har Svenska kyrkan Västerås stift samlat anställda från församlingarna i Västmanland för att kunna bemanna ett nytt journummer dit oroliga eller ensamma västmanlänningar kan vända sig för samtalsstöd.

Telefonlinjen har nummer 010-160 61 10 och är öppen vardagar 8-17 för människor i Västmanlands län. "Du är inte ensam" är budskapet i anslutning till stöddinjen som genom professionellt samtalsstöd är tänkt att stärka hopp och minska oro i en för många svår tid.

Samtalsstödstelefonen är ett resultat av pågående krissamverkan där Länsstyrelsen i Västmanland, Region Västmanland, Svenska kyrkan Västerås stift och länets kommuner ingår.

Kontaktperson: Torbjörn Messing
010-224 93 71
torbjorn.messing@lansstyrelsen.se

När hemmet är en otrygg plats

Utifrån rådande coronasituation spenderar vi mer tid än någonsin hemma då det är många som arbetar hemifrån, studerar på distans, har förlorat sina arbeten eller sitter i karantän. För de flesta barn är hemmet en trygg och säker plats. Men inte för alla barn, för en del är hemmet en otrygg och hotfull plats som innebär utsatthet.

Länsstyrelsen i Västmanland har tagit fram ett informationsblad till länets alla skolor och barn och ungdomar. Här finns listat stöddinjer och hemsidor för yrkesverksamma som behöver råd och stöd.

Kontaktperson: Lena Nyman
010-224 93 75
lena.nyman@lansstyrelsen.se

